

Till samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten

Dekanus tillsatte i slutet av januari 2007 en arbetsgrupp bestående av Susanna Frände, Helena Hurme (ordförande) samt Tore Weijola för att bereda fakultetens virtualiseringsstrategi med utgångspunkt i att Åbo Akademi håller på att utarbeta en strategi för Virtualisering av utbildningen 2007-2010. Fakulteterna har ombetts inkomma med sina strategier senast den 30 april 2007.

Arbetsgruppen har valt att i linje med det pågående arbetet med ÅA:s övergripande strategi att tala om nätstödd undervisning i stället för virtualisering av undervisning och lämnar härmed in sitt utkast till fakulteten.

Vasa den 23 april 2007

Susanna Frände

Helena Hurme (ordförande)

Tore Weijola

Samhälls- och vårdvetenskapliga fakultetens strategi för nätstött undervisning 2007-2010

1. Inledning

Med nätstött undervisning (NSU) avses här kurser och utbildningsmoment som erbjuds med hjälp av IKT, dvs. informationsteknik och nätet för datakommunikation. En nätstött kurs kan innehålla självstudier, videokonferens, diskussionsforum, interaktion via olika plattformar m.m., men också kontaktundervisning. NSU omfattar också det stöd som erbjuds kursutvecklarna i form av handledning, utbildning och övrigt stöd(material).

För att NSU skall anammas av lärare och studerande vid samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten, förutsätts att de som berörs upplever en nytta som överstiger kostnaderna, dvs. att (den i många fall betydande) uppoffringen av tid och energi som krävs för omställningen, upplevs ge ett tydligt mervärde och positivt bidrag i relation till de centrala mål som eftersträvas och de incitament som styr aktörerna. De viktigaste fördelarna för olika intressenter i anslutning till NSU vid SVF kan nämnas:

Fakultetens personal. Plattformen för NSU fungerar som en kumulativ och uppdaterbar databas för undervisningsmaterial som är tillgängligt dygnet runt. Den kan användas både i när- och distansundervisning. Eftersom det är relativt enkelt och billigt att hålla material (källor, komplement, övningar, instuderingsfrågor) up-to-date, kommer NSU att leda till inbesparingar för fakulteten.

Fakultetens studerande. NSU finns kontinuerligt tillgänglig för fakultetens studerande oberoende av tid och rum. Läskurser kan med fördel vidareutvecklas, göras mångsidigare, intressantare och effektivare med IKT. Den sociala dimensionen i studierna reduceras dock markant och kan stöta bort framför allt ”ungdomsstuderande”. För vuxenstuderande kan fakultetens nätstödda undervisning däremot upplevas som ett attraktivt alternativ till närstudier.

Allmänheten. Nätstött undervisning ger också andra än fakultetens personal och studerande tillgång till fria och fritt valbara studier vid fakulteten oberoende av tid och rum. Studierna behöver inte vara examensinriktade utan kan tillgodose olika typer av partikulära kunskapsbehov, t.ex. snävt avgränsad kompetenshöjning för yrkesaktiva, den växande seniorbefolkningens efterfrågan på meningsfulla och stimulerande mentala aktiviteter. Fakulteten har många attraktiva ämnen för den stora allmänheten och det är viktigt att en del av materialet är tillgängligt för allmänheten. Detta bidrar till att fakulteten sköter sin tredje uppgift och inte enbart grundundervisningen och forskningen.

2. Nuläget vid fakulteten

Utbudet av NSU

Hittills har ett femtontal s.k. ”plattformskurser” hållits vid SVF. År 2006 erbjöds 11 aktiva nätstödda kurser (bilaga 1). Omfattningen av eventuell övrig nätstödd undervisning (t.ex. via interna eller externa kurshemsidor, förlagens kursbokshemsidor, e-post, osv.) är inte känd.

Kartläggning av personalens IT-färdigheter

Kartläggning av personalens IT-färdigheter och den undervisande personalens färdigheter att använda IT i undervisning samt kartläggning av behovet av utbildning genomfördes under tiden 25 september - 15 oktober 2006 av de båda lärcentra i samarbete med personalärenden. Respondenterna vid SVF var 17. Rapporten i sin helhet hittas på: <http://www.abo.fi/lc/pu/kartlaggning/>
Statistik endast för SVF presenteras i bilaga 2.

I undersökningens resultat framgår att hälften av respondenterna hade vissa kunskaper i planering och uppläggning av nätkurser och examination på nätet. Respondenterna sade sig också ha grundkunskaper i Moodle och i presentationsprogram (t.ex. Power Point). Däremot hade man just inga kunskaper i webbföreläsningar eller dylika undervisningsmetoder. MinPlan som kursadministreringsprogram har man också grundkunskaper i. I undervisningen används PowerPoint och videoprojektor i över hälften av kurserna. Undervisningsplattformar (Moodle eller Blackboard) samt kurshemsidor används i viss utsträckning som stöd för undervisningen.

I undersökningen kom fram en önskan bland personalen om:

- grund- och fortsättningskurser i Moodle
- många önskemål på utrustningen, främst önskan om dator och videoprojektor i föreläsningssalarna
- för nätundervisning önskades skriftligt stödmaterial

Personalens användning av kurser och stödtjänster

Personalutbildningar och kurser både vid Fortbildningscentralerna och Lärocentret vid Tritonia har flera år stått till personalens förfogande. Learning in Networks (LIN)-utbildningarna riktar sig till lärare och övrig personal vid universitet och yrkeshögskolor och har som mål att ge utbildning i informations- och kommunikationsteknik i undervisningen. Utbildningshelheten omfattar totalt 25 studiepoäng och består av tre olika delar: LIN 1, LIN 2 och LIN 3.

Av fakultetens lärare har tre personer avlagt LIN1 och LIN 2-kurserna samt fyra personer LIN1-kursen. Sex lärare har deltagit i enskilda kursmoment, men inte slutfört kursen. Lärarna i vårdvetenskap har varit mest aktiva. Intresset har avtagit med åren.

Utöver dessa kurser inom IKT erbjuder Lärocenter via EduKliniken och EduTechLab tjänster som till 70 % har utnyttjas av ÅA anställda sedan verksamheten startade. Det betyder att man

får individuell hjälp med det man behöver för stunden, t ex posters, videoföreläsningar mm. Fakultetens personal har rätt sparsamt utnyttjat dessa tjänster.

Utbildningshelheten TieVie (valtakunnallinen tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön virtuaaliyliopistohanke) har ordnats av Fortbildningcentralen inom ramen för Finlands Virtuella universitet. TieVie arrangeras som nationella utbildningar för universitetspersonal som på olika sätt utvecklar virtualiseringen. Ingen av personalen vid SVF har deltagit i denna utbildning.

Studenternas virtualiseringsberedskap

Rent allmänt kan färdigheter för utnyttjande av NSU antas vara goda hos fakultetens studerande. Både grundskolan och gymnasiet ger i nuläget goda grunder i IKT. Allt fler hushåll är numera utrustade med dator och nätuppkoppling; en mångsidig datoranvändning har blivit en naturlig del av vardagen. Dessutom ingår en obligatorisk kurs i IKT i grundstudierna vid SVF. Studentbostäderna är i allmänhet utrustade med bredbandsanslutning men inte med dator. Studenternas tillgång till egen dator är inte känd, men man kan anta att datorinnehavet blir allt vanligare i takt med sjunkande priser och förbättrade ekonomiska förhållanden. Uppgifterna om utnyttjandet av NSU bland studerande är bristfälliga. I en enkät från 2005 förhöll sig studenterna kritiska till nätkurser, men detta kan bero på okunskap.

Det är dock i alla lägen viktigt att försäkra sig om att studerande har sådan informationskompetens (dvs. färdigheter i datoranvändning och informationssökning) samt sådana färdigheter i presentationsteknik och studieteknik som behövs för effektiva studier och ett kommande yrkesliv. Alla studerande (inklusive utbytesstuderande) som saknar godtagbart intyg testas med avseende på IT-färdigheter (t.ex. med hjälp av datakörtortet). Studerande med bristande färdigheter hänvisas till obligatoriska IT-kurser. De här kurserna kan även räknas tillgodo inom examen.

Utrymmen och apparatur

I dagens läge är utrustningen i undervisningsutrymmena tillfredsställande med tanke på nätstött undervisning. Det dock visat sig att utrustningen inte alltid fungerar, utan det finns brister både i nätkontakten till inlärningsplattformarna och i videoutrustningen.

3. Vision för NSU vid SVF

Med nätstött undervisning kan studieutbudet utökas och studierna ges ökad flexibilitet. Studerande kan oberoende av boningsort ges jämlikare möjlighet och ökad valfrihet i sina studier. Med NSU i ämnen från olika undervisningsområden bidrar SVF till att tillgodose behovet av akademiskt utbildad personal på centrala samhällsområden. Användningen av IKT möjliggör förbättrade kontakter och nätverk och bidrar till att samarbetet med andra universitet och samarbetsparter både i Finland och utomlands utvecklas. Informationstekniken integreras som en naturlig del i all verksamhet, så att detta stöder förverkligandet av universitetets centrala målsättning: forskning, undervisning och samhällelig service.

Inom utgången av planeringsperioden har varje ämne gjort upp målsättningar för användningen av IKT i undervisningen och alla ämnen erbjuder en eller flera åtminstone

delvis nätstödda kurser, för att sålunda garantera att alla studerande under sin studietid har möjlighet att delta i nätstött undervisning.

Speciell uppmärksamhet fästs vid behovet av ökad tillgänglighet för ämnen och kurser med deltagare från olika fakulteter eller studerande som studerar kvällstid, samt inom öppen universitetsutbildning, fortbildning och studier som ger behörighet för examensinriktad utbildning eller yrkeslivet. I dessa fall föreligger ett särskilt ansvar att utveckla kvalitativa NSU-alternativ.

Med tanke på synergieffekter bör man om möjligt koncentrera sig på en enda plattform och Moodle har klara ekonomiska fördelar. Minimimålsättningen är att lärarna använder Moodle åtminstone som databank och informationskanal.

4. Åtgärdsförslag:

- Studerandena fyller i information om tillgång egen dator, bredband, kunskaper i plattformar etc. vid terminsanmälan.
- Demonstration på fakultetens personaldag under den undervisningsfria veckan
- För att underlätta implementeringen ordnas en egen Moodle kurs för SVF som är obligatorisk för undervisningspersonalen. Det bör också finnas färdiga "modellkurser" som lärarna kan snabbt och enkelt ta i bruk och anpassa till sina egna behov.
- Brister i IKT infrastrukturen måste åtgärdas och speciell uppmärksamhet bör riktas mot att säkra en fungerande och i alla lägen pålitlig datatrafik och apparatur. Föreläsningstrymmena bör utrustas med åskådliga användarguider, som klargör vad man skall göra och vem man skall kontakta (inkl. telefonnummer) i problemfall.
- Den allmänna kommunikationen med studenterna bör skötas enhetligt och konsekvent. Detta gäller t.ex. mailtrafik med kursinformation, kungörande av tentresultat, nätstött studieinformation, etc.

5. Uppföljning av strategin

Fakultetskansliet gör en årlig sammanställning av de mest väsentliga aktivitetsparametrarna för NSU, t.ex. antalet aktiva kurser, antal deltagare och avlagda studiepoäng. Förändringarna från år till år torde vara speciellt intressanta att observera.

BILAGA 1

Utvärdering av nuläget vid fakulteten

Kursutbudet: per ämne 31.12. 2006:

Utbildningsprogram	Kurs	Plattform	Deltagare
Statskunskap ---			
Vårdvetenskap	Intercultural caring	Blackboard	10
Utvecklingspsykologi	Allmän Psykiatri	Moodle	24
	Advanced seminar in family psychology	Moodle	9
	Utvecklingspsykologisk teori	Moodle	19
	Kandidatseminarium, Hurme	Moodle	26
	Grundkurs i Utvecklingspsykologi	Moodle	22
	Graduseminarium, Hurme	Moodle	9
Socialpolitik ---			
Biämnena			
Nationalekonomi	---		
Ungdomsvetenskap	---		
Offentlig förvaltning	---		
Masskommunikation	---		
Fakultetsallmänna kurser			
	Introduktion till IKT och informationskompetens	Blackboard	67
	Introduktion till IKT och informationskompetens	Moodle	62
	English for students of social policy and political science	Moodle	28
	English for students of social policy and political science	Moodle	16

Utöver ovan nämnda finns det inaktiva nätkurser, som hållits tidigare år, bland annat tre kurser i socialpolitik samt en kurs i nationalekonomi och en kurs i hälsovårdsadministration. Statskunskapen är det enda ämne som hittills inte har använt nätstödd undervisning.

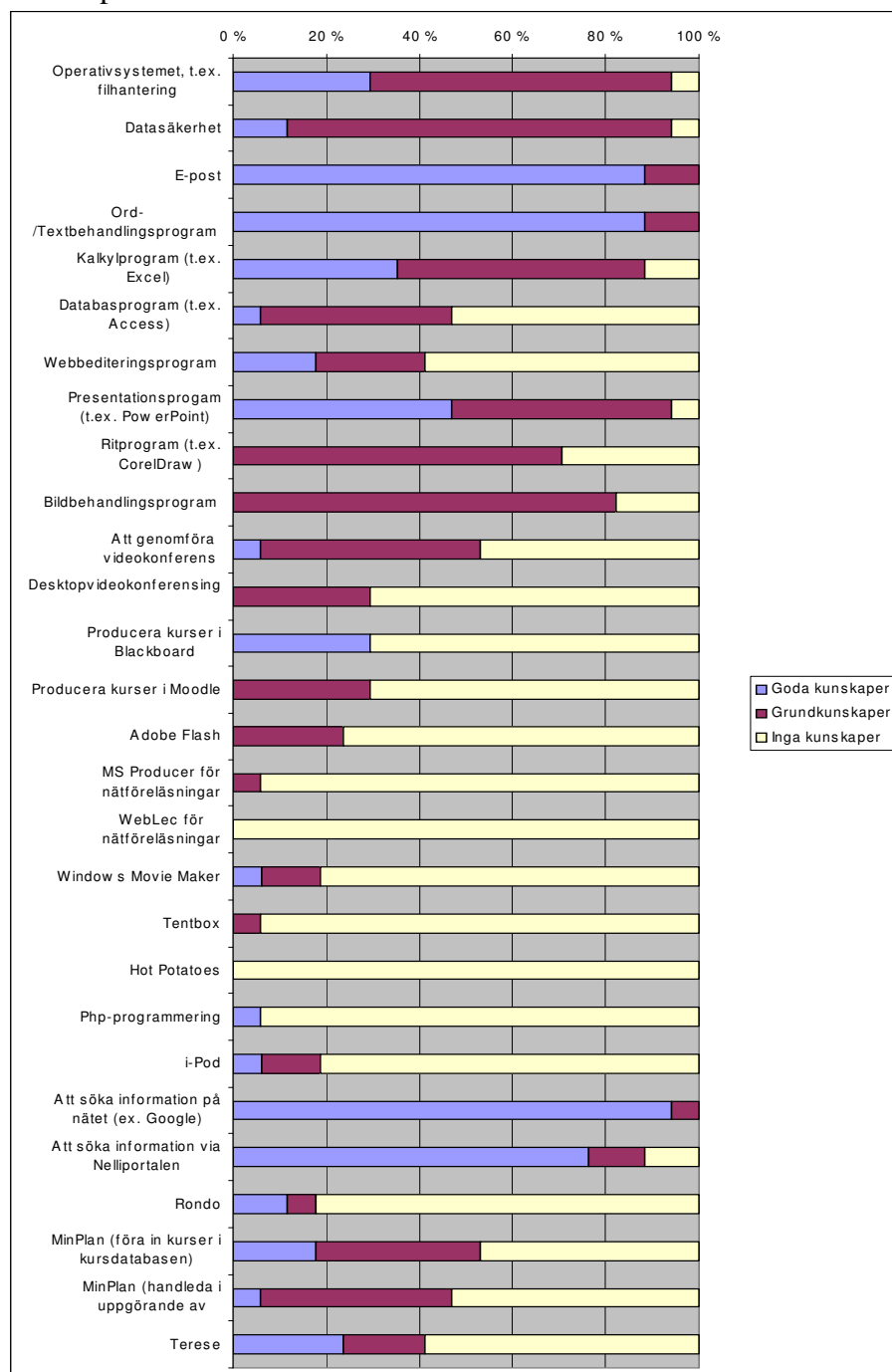
BILAGA 2

Kartläggning av kunskaper i IT samt användning av IT och e-böcker i undervisningen vid SVF

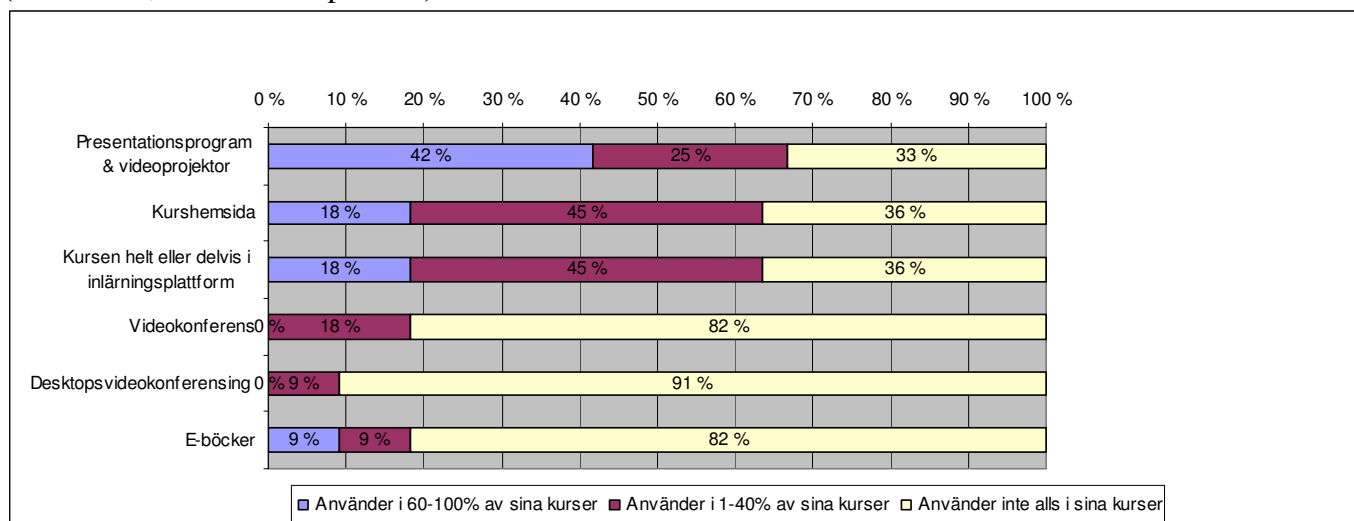
Utdrag ur undersökningen, rapporten i sin helhet hittas på:

<http://www.abo.fi/lc/pu/kartlaggning/>. Här presenteras statistik för enbart SVF.

Kunskaper i IT/SVF

Användning av IT och e-böcker i undervisningen vid SVF (11-12 svar, redovisade i procent)

Hurudana kunskaper har du i...? (Antalet respondenter 12, SVF)

